

מִים רַבִּים

שְׁעוּרִים שְׁנָאֵמְרוּ
עַל יְדֵי מוֹרְנוּ רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה שְׁלִיט"א

גְּלוּן ד'

חודש ניסן - תג הפסח
תשפ"ו

הוקלטו והושמעו לנשי אנשי שלומינו לחיזוק הבית היהודי

שיעור פרשת שמות פ"ה

3

שיעור פרשת ויגש פ"ו

13

שיעור הכנה לפסח תשפ"ה

לפעמים הולכים להורים לליל הסדר ונתקעים שם עם איזה שטות של מחלוקת, וכל 'ליל הסדר' עבר עם השטות הזאת, ולפעמים זה בבית עם הבעל, ולפעמים זה האדם עם עצמו, כל זה מגיע מקנאת המלאכים, שרוצים לחטוף מהאדם את ליל הסדר.

הטעימיני נא טעם פסח

ומה העצה להינצל מקנאת המלאכים? להתחיל כבר מעכשיו לבקש מהקב"ה על זה, **רבש"ע** **תעזור לי שאזכה לא להגיע לידי כעס בליל הסדר, שלא אניע לידי מחלוקת עם אף אחד בליל הסדר, שלא ארצה כלום בליל הסדר, וארצה רק להרגיש את הקב"ה, ואזכה לקדושה של ליל הסדר, ואי אפשר לזכות לקדושה בלי תפילה, פעם ישב הרה"ק ר' נתן בליל סוכות בסוכה שלו, ואת הסוכה בנה תלמידו הרה"ק ר' נחמן מטולטשין, ואמר ר' נחמן לרבו ר' נתן, זה חג אחר לגמרי אחרי שטרחו והתייגעו כל כך במצוות הסוכה, אחרי שקיבלו חתכים בידיים מהסוכה מרגישים טעם טוב בסוכה, אמר לו**

זמני קדושה - וקנאת המלאכים

חסדי השם שאנחנו עומדים כבר בפתח החג הקדוש חג הפסח, צדיקים אמרו שליל הסדר הוא זמן כל כך גבוה, שבו אפשר לזכות לדברים שאי אפשר לזכות בכל השנה כולה, זה נכון שבכל יום ויום יכול האדם לדבר עם ד' והוא יכול לשוב בתשובה, אבל יש ימים בודדים בשנה כמו ליל הסדר, וליל כל נדרי וכדומה, שאז יש לאדם כח מיוחד, ותפילותיו מתקבלות, **ואם הוא יבקש מד' ויעשה את המצוות שהקב"ה אמר, הוא יזכה לצאת מהטומאה לטהרה, לא משנה איזה יהודי ולא משנה מה מצבו, כל אחד ואחד יכול לזכות בליל הסדר לצאת מאפילה לאור גדול, ויכול להגיע לקדושה יתירה, הבעיה הגדולה שיש בליל הסדר היא שיש מלאכים שמקנאים בבני ישראל [עי' ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן א'], וכל פעם כשמגיע זמן כזה קדוש, **המלאכים מקנאים בצורה נוראה בבני ישראל, והם מנסים לעשות הכל להפיל את האדם, ולקחת אותו מהקדושה, לפעמים מגיע מלאך ומנסה לעורר מחלוקת, סתם מחלוקת מיותרת,****

לא להיכנס למחלוקת.

**המלאכים רוצים להפיל את האדם
למחלוקת וכעס**

לא צריך להמתין לליל הסדר כדי להבין על מה אני מדבר, כי בכל ליל שבת אפשר לראות את זה, כפי שהצדיקים גילו שליל שבת זה זמן מאוד מאוד גבוה בבתי ישראל, אני לא יודע למדוד אם זה גבוה כמו ליל הסדר, אבל זה זמן גבוה, ויהודים מתכוונים לשבת, מנקים את הבית ומבשלים ומדליקים נרות, וכשהאבא חוזר מבית הכנסת הוא חוזר עם המלאכים, ואומרים להם 'שלום עליכם מלאכי השרת', ואז מתחילה קנאת המלאכים, ורואים איך שפתאום קורה משהו, פתאום מישהו צועק על מישהו, ומתחיל להיכנס בבית כעס ומחלוקת, כי המלאכים לא יכולים לסבול את זה איך שכולם יושבים בכזו קדושה, ולכן עושים איזה תגרה ופתאום מישהו כבר נכנס לחדר לבכות, פתאום נדמה שהחמות אוהבת יותר את הגיסה, והאמא אוהבת יותר את הבת השנייה, כל זה מגיע מקנאת המלאכים, ואנחנו צריכים לסגור את העיניים ולבטל את עצמינו לד', ולהגיד, תודה לך הקב"ה שאני יהודי, תודה לך שיש לי מצוות.

רבו ר' נתן, האם כבר ניסית לבקש מהקב"ה קודם יום טוב 'הטעימני נא טעם סוכה', כי אז זה באמת חג אחר לגמרי, כשמבקשים לפני יו"ט לטעום טעם מהיו"ט מרגישים טעם אחר לגמרי, זה נכון שמי שמשקיע כוחות למצווה, ומנקה את הבית, ועושה הכל למען פסח, הוא ירגיש טעם פסח, אבל הרבה יותר מזה מרגישים כשמבקשים על זה, וכעת זה הזמן לבקש, רבש"ע הטעימני נא טעם פסח.

להתפלל לזכות לצאת ממצרים

כעת כששומעים את התפילות בשיעור אפשר להגיד את התיבות ששומעים: רבונו של עולם תעזור לי להיות בשמחה, ואהיה רגוע בליל הסדר, ולא אהיה במחלוקת עם אף אחד, ששום דבר לא יעניין אותי, שאזכה לצאת ממצרים, שאזכה לצאת מכל הדוחק שבראש, כפי שגילה האריז"ל ש'מצרים' הכוונה בתוך הראש, הראש במיצר והראש דחוק לגמרי, כפי שאנחנו בעצמינו אומרים לפעמים כששומעים מהילד שמגיע הביתה ואומר שהשכן אמר לו משהו ופגע בו, ואז אנחנו מסבירים לילד שלשכן יש ראש קטן ואין מה להתפעל ממנו, אותו דבר אנחנו בגלות מצרים, בראש קטן ודחוק, בקטנות הדעת, ואנחנו נבקש מהקב"ה לצאת מהמצרים האלו, רבש"ע תעזור לי

אני רוצה לדבר על חולי הנפש.

להתפלל על האמהות

כל הבית עומד על האמא, אם הבעל לוקח את הילדים לבית הכנסת, זה מאוד יפה, ואם הוא לוקח אותם למקווה זה ממש יפה, ואם לא, לא נורא, אין מה לדאוג, העיקר הוא מה עושה האמא, מה היא מוכנה לעשות שיהיו לה ילדים יראי שמים, זה יהיה מאוד יפה אם הבעל ילמד איתם ויקרא איתם קריאת שמע, אבל אם הוא עסוק בעצמו, עדיין לא קרה כלום, **כי הצלחת הילדים תלויה רק באמא**, זה נכון שאני אומר לאברכים שהכל תלוי בהם, ואני אומר להם שאם לא ילכו לבית כנסת הילדים גם לא יתפללו, זה רק כדי להוסיף עוד יותר לילדים, ולכן אני מעורר אותם, אבל האמת היא שהעיקר תלוי באימהות, הן מכניסות את היראת שמים בילדים, והן מחנכות אותם לתפילה ולתורה. **ולכן אני מתפלל על כל אנשי שלומינו ובפרט תלמידי המוסדות שהקימו בתים, שיהיה להן כח לגדל את ילדיהן**, ההורים שלי תמיד אמרו לי, שהם התחנכו במוסדות סאטמאר, והם ידעו שבכל בוקר כשהרה"ק מסאטמאר זי"ע אומר 'והערב נא וכו' ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו כולנו יודעי תורתך ולומדי תורתך לשמה', הכוונה על הילדים

אנחנו הולכים לזכות לאכול את המצה הקדושה, וצריך לדעת קצת הלכות, ההלכה היא שהנשים מחוייבות בכזיתים של אכילת מצה כמו אנשים, וגודל הכזית תלוי בסוג המצה, יש מאפיות שעושות מצות מאוד דקות, ואז זה צריך להיות קצת יותר גדול, אבל במצה רגילה שיש לנו, יש 3 כזיתים במצה, כל שליש מצה הוא בערך כזית, **וכעת אנגלה לכם סוד, שבעת אכילת המצה יכול האדם לצאת מכל הבעיות הנפשיות, כל הפחדים והחרדות, וזה נכון שעל ידי המצות אפשר לצאת גם מכאבי הגוף, אם יש למשל למישהו כאבי ברכיים וכדומה הוא יכול לצאת מזה על ידי המצות**, אני זוכר שעמדתי פעם ליד מוהרא"ש יומיים לפני פסח, ובאותה תקופה היתה מחלה מדבקת שגרמה לקושי נשימה, ואברך אחד הגיע שנדבק בזה הגיע לבקש ברכה, ואמר לו מוהרא"ש **עוד מעט תאכל מהמצות ויהיה לך רפואה**, כי בזוה"ק נקראין המצות בשם 'מיכלא דאסוותא', מאכל של רפואה, המצה היא תרופה לכל מחלה, אבל אני לא אדבר כרגע על חולי הגוף, אני מתפלל על כל אחד ואחד מאנשי שלומינו שיהיו בריאים בגופם, ובפרט לאמהות ישראל, כי אם אין להם כח בגופם, יש חושך ואפילה בבית, כי היא מחזיקה את כל הבית, אבל עכשיו

תעזור לי כעת בשעת אכילת מצה שאהיה תמיד בשמחה, כמובן שאני רוצה שבעלי יקום מוקדם ויהיה זריז ויהיה מוצלח כמוני וכו', אבל הקב"ה בעיקר אני רוצה להיות בשמחה.

המלאכים מגיעים לראות את ליל הסדר ומקנאים

וכדי לזכור לבקש בעת אכילת מצה על מה שצריך לבקש באמת, אנחנו חייבים להתחיל כעת להתפלל על כך, כי בזוה"ק במאמר 'פיקודא בתר דא' כתוב, **שהקב"ה וכל המלאכים מגיעים לביתו של כל אחד ואחד, ומראה להם איך בני ישראל משבחים אותו, והמלאכים כל כך מקנאים בבני ישראל ורוצים להכשיל את ישראל במידת הכעס, ואוכלים את המצות ושוכחים שרצו לבקש משהו, וידוע בשם הרה"ק מראפשיץ זי"ע, לבאר הטעם למה שרים בסוף ליל הסדר, חד גדיא, זה נשמע קצת מוזר, סיפר עם גדי וחתול וכלב וכו', יש על פיוט זה המון סודות וטעמים, אבל הרה"ק מראפשיץ אמר שהטעם הוא, כי המלאכים מקנאים בכולנו וזה סכנה בעבורנו, לכן עושים איזה שטות והמלאכים יחשבו שאנחנו קצת משוגעים ולא יקנאו בנו, כמו שנוהגים אצלינו בעת נישואין שהולכים עם כיפה הפוכה, שאף אחד לא יקנא ולא יגיד הנה המחותר**

המתחנכים במוסדות, כי לצדיק לא היו ילדים, והכוונה בוודאי היתה על תלמידי המוסדות, **וב"ה שיש לי ילדים, אבל אני מתפלל גם עליהם וגם על תלמידי המוסדות, כל התלמידים הם כמו הילדים שלי, ואני מתפלל על כולם.**

לבקש על בריאות הנפש

ובעיקר אני מתפלל על נפשותיכם, שתהיו בריאים בנפש, לפעמים נכנס למוח האדם ענן שחור, והוא מתחיל לחיות בכאב נפש, עם מצפון ואשמה, או סתם הכל כבוי ושחור, ולא מבינים למה חיים בכלל, ולפעמים נופלים לקטנות הדעת ואין כח לעשות כלום בבית, העצה היא לקחת את המצה וללעוס ולבקש בשקט, אסור לדבר באמצע האכילה, אבל בלי קול אפשר לדבר, למלמל קצת עם השפתיים ולהגיד, **רבונו של עולם תרפא אותי, רבונו של עולם אני רוצה להיות בריא, אני רוצה להיות אמא מאושרת ושמחה לילדים שלי ולבעלי, זה נכון שאני רוצה גם בגדים ותכשיטים, ואני רוצה בית יפה וגדול, וזה לא סותר בכלל את הרצון ליראת שמים, מותר לרצות בית יפה עם חצר יפה, ועדיין לרצות לעבוד את ד' ולגדל ילדים בשמחה למען הקב"ה, מי שבריא רוצה בגדים יפים ובית יפה, אבל העיקר צריך לרצות להיות בשמחה, רבש"ע**

נקראים בשם 'מיכלא דמהימנותא', מאכל של אמונה, אפשר לזכות לאמונה על ידי אכילת המצות.

בניית בית המקדש במוח

בימי החג אנו מתפללים ושרים 'בנה ביתך כבתחילה', וכמובן שאנחנו גם מתכוונים את הכוונה כפשוטה, שיבנה בית המקדש, אבל רבינו אמר שבית המקדש זה המוח של כל אחד ואחד [ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ס"ז ועוד], וכשאני מתפלל 'בנה ביתך כבתחילה', אני מתחנן אל הקב"ה שיבנה לי מחדש את המוח, חשוך לי במוח, רבש"ע למה אני תמיד חושב מאחרים ואני מקנא באחרים, תנקה לי את המוח ותבנה לי את המוח.

לבקש באידיש בבדיקת ושריפת חמץ

בזמן שבדקים את החמץ ושורפים את החמץ יש הרבה תפילות שאפשר לבקש, ולא צריכים ללכת ולחפש דווקא את הנוסח שכתוב בסידורים, אפשר בזמן זה להתפלל באידיש, מסופר על אמה של הרה"ק הדברי חיים מצאנז זי"ע, בתי נקראת על שמה, מרים, והיא לא ידעה לקרוא עברי, גם היום צריך לדעת שלא לעשות עסק גדול עם ילדה לא יודעת לקרוא כל כך טוב, לא להשפיל אותה, ולא לגרום לה על ידי זה לשנוא את היהדות,

עם כל הילדים שלו, וכשרואה שהמחותן קצת מוזר הוא לא מקנא בו, אותו דבר בליל הסדר, אי אפשר ללכת לישון כי המלאכים ראו איך ערכו את ליל הסדר ומקנאים, וכששומעים ששרים שיר מוזר של גדי וחתול הם חושבים שאנחנו משובשים בדעתנו, והרה"ק הדברי חיים מצאנז זי"ע אמר שהטעם הזה הוא הטעם החשוב ביותר והנכון ביותר על פיוט חד גדיא.

להתפלל להינצל מהמלאכים

ומה יש לנו מזה שאנחנו יודעים את הטעם של הרה"ק מראפשיץ, ואנחנו גם יודעים שזה הטעם החשוב ביותר, אנחנו צריכים לקחת את זה לעצמינו ולהבין שיש כאן מלאכים שמקנאים בנו ורק רוצים להפיל אותנו, ובדרך כלל הם מפילים אותנו במחלוקת וכעס, ולכן מעכשיו נבקש על זה, כדי שלא ניפול בסכנה נוראה זו של מחלוקת וכעס, כשמתחילים לדבר אחד על השני, כגון, הגיסה שלי לא מתביישת ולוקחת קמחא דפיסחא אחרי שהיא קנתה כמה בתים וכו', כל זה מגיע מקנאת המלאכים, ואנחנו נבקש מהקב"ה שניצל מהם, ונוכל לנצל באמת את הלילה הקדוש לכל העניינים הקדושים, ולכל הדברים שאפשר לזכות, רפואת הגוף והנפש, ואמונה שלימה, כי בזוה"ק המצות גם

למה הצדיק עשה כך וכך, למה אני לא מקבל תשובה ורק פלוני מקבל תשובה, **רבש"ע תנקה את החמץ מהלב, שלא יהיו לי קושיות עליך ועל הצדיקים, רבש"ע אני רוצה לזכות להיות בשמחה, ולזכות לראות בעין טובה בבית.**

להסתכל בבית רק בעין טובה

חז"ל מספרים שהיה יהודי שהתחתן עם אשה גידמת, ורק אחרי שהיא נפטרה נודע לו מזה, וחז"ל דנים האם החשיבות שלה או שלו, האם המעלה שלה שהיא היתה צנועה, או שדרכן של נשים להיות צנועות והמעלה שלו שהוא לא שם לב כי הוא הסתכל כל הזמן בעין טובה, אותו סיפור היה גם הפוך, אשה שהיתה נשואה לבעל שלא היה לגמרי בבית, הוא קצת גידם, הוא היה עסוק בטלפון שלו, אבל היא לא שמה לב לזה, היא רק נתנה לו מיילים טובות, ובנתה איתו את הבית בשמחה, ולא העירה לו כל הזמן, וכשעלתה לבית דין של מעלה היא קיבלה שכר גדול, כפי שחז"ל מספרים על דבורה הנביאה שבעלה היה עם הארץ, עם הארץ זה משהו נורא מאוד, אין היום מישהו בגדר עם הארץ ממש, רק מי שאין לו מזוזה ואוכל בלי מעשרות ולא מניח תפילין וכדומה נחשב עם הארץ, אבל בעלה של הנביאה היה עם הארץ ממש, והיא

אצל הבנים זה יותר חשוב, אבל גם שם אסור לעשות עסק גדול, אבל אצל הבנות ח"ו לעשות עסק מזה, וכי בגלל שהיא לא יודעת לקרוא עברי, היא גם צריכה עכשיו לא ללכת בצניעות, מזה שהיא תרגיש לא בנוח עם היהדות, ומה עשתה אמה של הצדיק שהיא לא ידעה לקרוא עברי, בכל בוקר היא ביקשה ברוסית: **רבנו של עולם, תביא לי ילדים שיאירו את העולם,** והיא זכתה לזה, ולכן אמהות יקרות בשעת בדיקת חמץ ושריפת חמץ אפשר לבקש, **רבש"ע תוציא מהלב שלי את החמץ, תוציא את המחלוקת והקנאה מהלב, תנקה את הלב שלי ותשרוף את כל המחלוקות והכעס.**

להינצל מחמץ

חמץ זה לדבר על אחרים, כששני אנשים מדברים על מישהו שלישי זה חמץ, כשמלכלכים על מישהו ואומרים שלא מובן איך מותר לפלוני לגדל ילדים זה חמץ, ואם מישהו באמת דואג ונראה לו שיש בעיה אצל חבירו, שילך לרב ולמורה דרך של חבירו ויספר לו, שיגיד לו שנראה לו שאצל פלוני אין אוכל בבית או שהוא מכה את ילדיו וכדומה, אבל ללכת ולדבר עם מישהו אחר זה חמץ, **חמץ זה קושיות על הקב"ה,** כשמישהו שואל למה הקב"ה עשה כך וכך זה חמץ, קושיות על צדיקים הן חמץ גמור,

זה להיות הנביאה והמנהיגה של כלל ישראל, רק בגלל שכיבדה את בעלה אף שהוא היה עם הארץ, זו גדולתה של אשה שמחשיבה את בעלה, וכמה שהאשה מעריכה את הבעל כך היא זוכה לבנות בית כשר, ד' יעזור שנזכה לצאת ממצרים, ולזכות לכל הדברים הקדושים של המצות, ולהינצל ממהו חמץ, א פרייליכן לעכטיגן כשר'ן יום טוב.

ביקשה ממנו שיעשה משהו לבית המקדש, אבל הוא לא היה יכול לעשות כלום ולא רצה לעשות כלום, היא אמרה לו שהיא תעשה פתילות יפות ושהוא יעלה את זה לבית המקדש ויגיד לכולם שהוא עשה את זה, והיא נקראה 'דבורה אשת לפידות', כאילו שבעלה עושה את הלפידים והפתילות בבית המקדש, והיא זכתה על ידי

שאלות ותשובות לתלמידי בית פיגא תשפ"ו

הקדושים בעיניהם ראו הכל, והם ראו את הנשמה איך שהיא נראית אחרי שנופלים ח"ו בעבירה, למשל כשילדה משועממת והיא מתקשרת לחברה שלה ומדברת איתה על ילדה שלישית, ומתחילים להגיד שהיא משוגעת וכדומה, זה עבירה, זה לשון הרע, אולי הילדה לא רואה שקרה משהו, אבל הנשמה מתלכלכת בכתם, וחייבים לנקות את הכתם.

• אותו דבר זה כשהאמא מבקשת מהילדה לעשות משהו, והיא לא עושה את זה ועוד ח"ו מתחצפת, זה עבירה, ויש לה שבר בנשמה, השבוע הייתי בחתונה וניגש אלי איזה יהודי ואומר לי שהבן שלו בחור בישיבה אומר לו 'לא שאלתי אותך, אל תגיד לי מה לעשות', האבא כל כך נבהל, וכי מדברים כך להורים, רבונו של עולם, מיד התעוררתי מזה ללכת לישיבה ולדבר שוב עם הבחורים על החשיבות של כיבוד הורים.

• והגיע רבינו הקדוש, ונתן לנו

• קיבלתי מהנהלת המוסדות שאלות שהילדים החשובים שלחו, ואקריא כעת את השאלות, ואבקש מהקב"ה שיתן לי את התשובות הנכונות על פי השכל והעצות של רבינו כפי שקיבלתי ממוהרא"ש ז"ע, ובעז"ה כל התלמידות יוכלו לשמוע את התשובות בטלפון של בית פיגא.

ש. למה אסור לדבר באמצע אמירת 'תיקון הכללי'?

• ת. רבינו נתן לנו תיקון, את עשרת המזמורים, מה זה תיקון, הכוונה לתקן [באידיש אומרים 'פארעכטן'], כי הנשמה נשברת אחרי שנופלים לעבירה, וצריך לתקן את הנשמה, אנחנו לא יכולים לראות את השבר שיש בנשמה, אנחנו רק רואים אם יש כתם על הבגד, ורק רואים חפץ שנשבר, ואף אחד לא ישתמש בחפץ השבור או בבגד המלוכלך, רק אם ישטפו טוב את הבגד וינקו את הכתם ויתקנו את החפץ, הצדיקים

אמירת תיקון הכללי, והוא עזב את השכינה, את התיקון הכללי, והלך לקבל אורחים.

• מה זה ברסלב, ברסלב זה לב ליהודי אחר, 'לב בשר', לחשוב מהשני ולעזור לשני, ואם השכן צריך עזרה, כי נולד להם ילד וצריך לעזור עם הילדים הקטנים, עוצרים את התיקון הכללי ועוזרים לאחרים, אותו דבר זה לסייע לאחיות, אם האחות צריכה עזרה זה יותר חשוב מתיקון הכללי כרגע, עוצרים את הכל ועוזרים לאחרים.

• וד' יעזור עוד מעט תתחננו, מה תעשו כשהילדים שלכם יריבו זה עם זה, הרי אתם תבכו, איך אני יודע, כי אני מגיע מבית של בנות, וכרגיל ילדות קטנות רבות זו עם זו, ואמא שלי עמדה ובכתה, אני מבקש ממכם אל תריבו עם האחיות ותוותרו להם.

ש. אם יש לי קצת זמן או להגיד 'מזמורי תיקון הכללי', או להגיד את ה'יום תהלים'?

• ת. כמובן שעדיף להגיד תיקון הכללי, ברוך השם אשתי עסוקה עם משפחה ברוכה בילדים, תודה לך הקב"ה כל כמה דקות

דרך לתקן את הנשמה ולרחוץ את הנשמה, התיקון הכללי לא מיועד רק לאנשים, אלא לאנשים נשים וטף, לכל אחד ואחד, רבינו לא אמר לנו להגיד כל ספר תהלים, אף שיש שם את עשרת המזמורים, כי רבינו תיקן להגיד את עשרת המזמורים דווקא בסדר הזה, כך מתקנים את הנשמה, ואם מפסיקים באמצע במזמורים אחרים או בדברים אחרים, זה כבר לא תיקון הכללי.

• ואעפ"כ אם האמא קוראת לבת שלה באמצע אמירת תיקון הכללי, מניחים את התיקון הכללי בצד, ורצים לעזור לאמא, ואחרי זה מתחילים מחדש, אם הילדה יודעת שהאמא לא צריכה משהו דווקא לעכשיו, היא יכולה להראות לה שהיא באמצע, אבל אם האמא צריכה עזרה עוצרים את הכל והולכים לעזור.

• אותו דבר כשמגיע אורח, עוצרים את הכל והולכים לקבל את האורח ונותנים להם לאכול ולשתות, ומשאירים את התיקון הכללי בצד, ואחרי זה חוזרים ומתחילים מחדש, כי זה מצוות הכנסת אורחים, כמו שעשה אברהם אבינו הוא היה באמצע קבלת פני השכינה, כמו

רוצה שתשלחו שאלות בענין זה, שאוכל לדבר על זה כמה שיותר, אין לכם מושג איזה מצווה יש כשעוזרים בבית וכשמדברים יפה, יש לכם כח לשמח את ההורים ולהקל עליהם, הגיעו אלי לאחרונה לבקש מבחור שמגיע מבית שההורים התגרשו, והבחור נמצא אצל אבא שלו, וכבר עשר שנים לא מדבר עם אמא שלו, וביקשו ממני שאני אדבר איתו שיסכים לדבר עם אמא שלו, אני כבר צרוד מרוב שיחות שדיברתי איתו, הוא לא מסכים לדבר איתה הוא אומר שהיא עשתה לו המון רע, אני לא יודע כמה זה נכון, אבל זה לא נכון שלא מדברים עם אמא, לא חייבים להיות קרוב, אפשר להתקשר מרחוק ולדבר כמה דקות, צריך לכבד את ההורים, אני לא אזרוק את הבחור מהשיבה בגלל דבר כזה, אני זורק בחורים רק אם מישהו פוגע אחרים בקדושה והוא מנוול, אבל אני לא זורק על דברים אחרים, אני מתחנן אליהם שכן ידברו עם ההורים, ואני אומר לו שבזכות זה הוא יזכה להתארס בקרוב, אפשר לראות ישועות גדולות על ידי כיבוד הורים, ואם מישהו לא גר ליד ההורים שלו שיתקשר

היא צריכה לטפל בילד אחר, ואין לה הרבה זמן, לכן אני אומר לה להגיד רק תיקון הכללי בכל יום, ב"ה נולד לי השבוע הילד ה-13, ואני מודה להקב"ה על כל אחד ואחד, ברוך השם, כשאני נוסע לשבת לקרית ברסלב אני נותן את הדירה שלי לאורחים שצריכים את זה, לאחרונה נתתי למישהו שיש לו רק ילד אחד גדול וילד אחד קטן, וכשחזרתי וראיתי את המהפכה שהשאיירו, אמרה לי אשתי, אני חשבת שאנשים עם קצת ילדים כן יכולים להסתדר... אנחנו אף פעם לא משאירים ככה דירה, גם אם יש מנקה, המנקה הוא לא סוס ובהמה, הם רק באים לעזור, אבל לא משאירים את הבית כמו רפת, על כל פנים אמא לילדים צריכה לטפל בילדים, ואם יש לה זמן והיא חושבת אם להגיד תיקון הכללי או יום תהלים או להאזין לאיזה קו של חדשות, עדיף להגיד תיקון הכללי.

• אני קיבלתי כאן המון המון שאלות, אבל אני חייב לחזור לנושא של כיבוד אב ואם, אני מבקש שתמחלו לי, אני חייב לדבר על זה כי אני יודע שאתם צריכים הרבה חיזוק על זה, אני

והיא תמיד תאזין למצוקותייך.

ש. מה עושים כשעצרו את ה'תיקון הכללי' כי היה צריך לעזור לאמא, וכשסיימו לעזור לא נשאר הרבה זמן?

• ת. אם יש זמן כדאי להגיד שוב מהתחלה, ואם אין זמן אז תמשיכו היכן שאתם אוחזים, כי עצם זה שעזרתם לאמא שלכם, זה לעצמו 'תיקון הכללי', אין דבר יותר גדול מלסייע לאמא, אני חשבתי שבימות הקיץ צריך לעשות קעמפ לאמהות, כל הבנות ישארו בבית ויעזרו בבית, והאמהות יצאו קצת להתאוורר, כבר אמרתי לכם הרבה פעמים, שכשאתם עוזרים בבית אתם עוזרים לעצמכם, כי אם תדעו קצת לסדר את הבית תוכלו לסדר את הבית אחרי שתתחננו, אם תעזרו לתפור כפתור בבגד של האח שלכם, תוכלו לעשות את זה אחרי החתונה ולא תצטרכו כל שבוע לקנות בגד חדש לילדים שלכם, ד' יעזור שתוכלו לעזור להורים שלכם ואז יהיו לכם חיים מתוקים.

ש. האם מותר לאכול או לשתות אחרי ברכת המפיל?

• ת. הייתי השבוע בקרית ברסלב

להורים שלו בכל יום, ובפרט בערב שבת.

• לא קרה כלום אם האמא צועקת, מותר לאמא לצעוק על הילד שלה, אתם יודעים כמה זה קשה לאמא לגדל את הילדים, כשנותנים לכם להיות בייבי סיטר שעה אחת, אתם לא מסתדרים וצועקים על הקטנים, על אף שאתם בטוחים שאתם בחיים לא תצעקו, לאמהות לא קל בבית, ולא קרה כלום אם היא אמרה איזה מילה והיא צעקה משהו, והילדים יודעים טוב מה הדברים הכי חשובים בבית, לפעמים יש אמא שמאוד חשוב לה שהמפה תהיה ישרה, ואם המפה לא בדיוק על המקום זה מאוד מציק לה, אז תישרו את המפה שהיא לא תכעס ושיהיה לה נוח, לפעמים יש אמא שחשוב לה שהשירותים יהיה נקי, אז תדאגו לזה, ואם המטפלת אמרה שאסור לאמא שלך להגיד לך מילה, תדעי שהתורה אומרת אחרת, התורה אומרת כן להקשיב להורים ולכבד אותם, המטפלת מקבלת כסף ולכן היא מקשיבה לך, ברגע שתפסיקי לשלם היא לא תרים לך את הטלפון, אבל אמא שלך תרים לך את הטלפון תמיד,

רעבים ואוכלים לפני התפילה רח"ל, מצד שני יש אנשים שרצים אחרי התפילה לעבודה ונזכרים בחמש אחה"צ שעוד לא אכלו ולא הרגישו בכלל, אבל אם הם יסתכלו בלוח שנה שמחר יש צום, הם כבר מעכשיו ירגישו רעבים, אני רוצה שתדעו שרוב הפעמים כשרעבים אחרי קר"ש זה רק בראש, אותו דבר זה כשעוברים ליד אלו ששמים כל מיני דברים על הבית בחגאות שלהם, וכשאנחנו נוסעים אני אומר לילדים שאסור להסתכל על זה, כי זה עבודה זרה, ובדיוק אז יש יצר הרע דווקא כן להציץ ולהסתכל, לפני דקה זה בכלל לא היה מעניין ואף אחד לא רצה להסתכל, אבל ברגע שאסור מגיע היצר ואומר להסתכל.

- אני רוצה לשאול בחזרה, האם מותר לאכול באמצע השינה, התשובה היא שבאמצע השינה לא אוכלים, אותו דבר אחרי קר"ש והמפיל, לא אוכלים.

- אני דווקא נהייתי מהשאלה, כי הילדה שכתבה את השאלה כתבה כך: חברה שלי אמרה שלי שהיא שמעה פעם שראש הישיבה אומר שמותר לאכול אחרי קר"ש, ולכן החלטתי לשאול בעצמי האם זה נכון.

ואמרו לי שיש מחלוקת בין הבנות האם ראש הישיבה אמר שמותר לאכול או שאמר שאסור לאכול, ולכן אני נהנה שאגיע שאלה כזאת, ואוכל לענות את התשובה בעזרת השם, ההלכה היא שאחרי קריאת שמע וברכת המפיל לא אוכלים ולא שותים ולא מדברים, זוהי ההלכה הפשוטה, ואם יקרה מקרה שפתאום משהו נהיה מאוד רעב או מאוד צמא, אז ההלכה היא שמותר לאכול או לשנות, ואף שההלכה הפשוטה היא שאסור לאכול, בכל זאת מי שמאוד מאוד רעב או מאוד מאוד צמא מותר לו לאכול או לשנות.

- בדרך כלל כשחוזרים מבית הספר אוכלים ארוחת ערב, ואחרי זה משחקים, וכשהאמא אומרת להיכנס למיטה בדרך כלל רוצים לאכול עוד משהו, וכשהאמא אומרת שאפשר לאכול עוד משהו אוכלים עוד משהו, אבל אחרי זה מכינים נטילת ידיים ונכנסים למיטה עם קר"ש והמפיל, בדרך כלל לא אמורים להיות רעבים אחרי זה, יש אנשים שהם רעבים דווקא שאסור, כמו שיש אנשים שדווקא לפני התפילה הם

ומזה מאוד נהנית, כי אסור להאמין לשום דבר שאומרים שראש הישיבה אמר לזה ולזה, כל אחד יכול לשמוע בשיעורים או לקרוא בעצתו אמונה מה לעשות.

ש. האם מותר לדבר אחרי קר"ש והמפיל?

• ת. תלוי למי, אם האמא קוראת והיא צריכה משהו, אז עונים לה, ולאחיות לא עונים, ויש עוד מישהו שמותר לדבר איתו, עם הקב"ה מותר, אחרי שמסיימים המפיל, מתכסים טוב עם השמיכה ואומרים: רבש"ע תעזור לי להיות בשמחה, ושלא יהיו לי חלומות מפחידים, ושיהיו לי הרבה חברות טובות, ושלאבא שלי יהיה הרבה כסף, ושיקנו לי מעיל חדש, ומספרים להקב"ה כל מה שרוצים.

אחר מהשניה.

ש. מה קורה אם לא אמרו נכון מילה באמצע התפילה בברכת המזון, האם מותר להגיד שוב את המילה?

• אותו דבר כאן, השאלה היא האם 'מותר' להגיד שוב את המילה, התשובה היא שמותר, ואם השאלה אם 'צריך' להגיד שוב, התשובה היא שלא צריך, ואם השאלה היא האם 'להגיד' שוב, אני חושב שלא כדאי, כי זה יכול להכניס את האדם

• ת. אני רוצה שתדעו איך לשאול שאלה, כי כאן שאלו האם 'מותר' להגיד את המילה שוב, אבל אפשר גם לשאול, האם 'צריך' להגיד את המילה שוב, יש גם צורה שלישית, האם 'להגיד' את

כלום, באמצע פסוקי דזימרה אפשר לרמז שלא יכולים לענות, אבל באמצע שמו"ע אסור לרמז כלום, ולא עונים כלום, לא ברכו ולא קדיש ולא קדושה, רק מי שנמצא בדיוק ב'מחיה המתים' יכול להגיד קדושה עם הציבור, וכשכולם אומרים 'מודים' צריך להשתחוות כאילו שאומרים מודים, אבל לא להגיד את המילים.

ש. איזה זמרים מותר לשמוע?

• ת. קיבלתי את השאלה מהרבה ילדים, והתשובה היא כך, ילדים קטנים שומעים רק מה שהאמא מדליקה, וילדים גדולים יותר שיש להם נגן וכדומה ויכולים לשמוע לבד מוזיקה, העצה היא לבקש מהאבא שישים את השירים, ולא לקחת מחברות, כי לפעמים יכולה חברה להעביר מוזיקה לא כל כך כשרה, לפעמים יכול להיות שירים ממש מסוכנים לנשמה, וכשמבקשים מההורים שישימו את המוזיקה אפשר להיות רגוע.

ש. כשחותכים בצל עם סכין בשרי, האם נהיים בשריים?

• ת. לא נהיים בשרי, ולא צריך לחכות שש שעות אחרי זה, אבל

לנערווין [אובססיה], אני זוכר שהתפללתי ליד מישהו בבית כנסת, ובשמע ישראל היה לו נערווין עם הד' של אח"ד, ואמר את זה שוב ושוב, שלא ישמע 'אחט', בסוף הוא אמר "אחד עם ד' כמו דוד", לכן לא כדאי להיכנס לנערווין.

ש. האם מותר בשבת להזיז סימניה נדבקת בספר ממקום למקום?

• ת. יש הרבה שמתמשים בזה בתהלים כדי לדעת איפה אוחזים, פעם היו מכפילים את הדפים לפנים, היום משתמשים בסימניה, והתשובה היא שמותר להזיז את זה בשבת ולהדביק במקום החדש [עי' משנ"ב סי' ש"מ סקמ"ה], ולכן משתמשים בזה כל אחד בספר שהוא אוחז, בתהלים, בסידור, בספר המידות.

ש. כשאוחזים באמצע קר"ש או שמו"ע בבית המדרש בעזרת נשים, ושומעים קדיש מעזרת גברים, האם מותר לענות אמן?

• ת. אסור לענות כלום באמצע שמונה עשרה, באמצע שמו"ע עומדים עם רגליים כבולות ועומדים לפני המלך, ולא מרמזים כלום ולא מדברים

שני אנשים לא ילבישו איש אחר]?

- ת. אני שמעתי מזה רק לאחרונה שיש מקפידין על זה, אבל קודם לכן אף פעם לא שמעתי מזה ואין לזה מקור בפוסקים.

ש. האם מותר להרוג זבוב בשבת כשזה מאוד מפריע?

- ת. בשבת אסור להרוג זבוב ולא דבורה ולא שום דבר אחר, יש עצה לזה, מבקשים מהקב"ה שזה יצא מהבית וזה יוצא.

ש. אחרי שבירכו ברכת מזונות על עוגה, עד כמה אפשר להסתמך על ברכה זו?

- ת. צריך לדעת שזה לא קשור רק לזמן, זה קשור בעיקר לזה אם כיוונו על זה, למשל כשמגיעים הביתה ומברכים שהכל על שתיית מים, ואחרי חמש דקות מחליטים לשתות מיץ תפוזים ולא חשבו על זה בכלל קודם, אי אפשר להסתמך על הברכה הקודמת צריך לברך שוב, כי לא התכוונו על המיץ תפוזים, אי אפשר להשתמש עם ברכה אחת לכל הדברים שהולכים לאכול ולשתות, חוץ מאורח שאין לו מושג מה יביאו לו, הוא סומך על הבעל הבית ומה שיביאו לו בכלל הברכה, וגם מי

אי אפשר לאכול את הבצל עם מוצרי חלב, ולא להכניס את זה לתוך ביצה שהולכים לאכול עם גבינה, ולכן מאוד מומלץ שבכל בית יהודי יהיה סכין פרווה, ויחתכו את הבצל ואת השום ואת הצנון רק עם סכין פרווה, וגם עוגת פרווה חמה שיצאה מהתנור חותכים עם סכין פרווה, עוגת גבינה כמובן מיותר להגיד שחותכים עם סכין חלב, גם כל דבר בשרי מיותר להגיד שחותכים עם סכין בשרי, אבל עוגת פרווה חמה וכן בצל ושום וצנון אף שהם קרים חותכים עם סכין פרווה, אבל אם חתכו עם סכין בשרי לא נהיים בשריים ורק לא אוכלים את זה עם חלב.

ש. כשהאמא קונה בגד ושואלת את הילדה שלה האם הבגד מספיק צנוע, האם מותר לענות לה?

- ת. אם היא שואלת מותר לענות, אבל כשהיא לא שואלת לא אומרים לה דעות, ילדה לא אומרת לאמא שלה מה לעשות ומה היא חושבת על הבגד, אבל אם האמא שואלת מותר לענות.

ש. האם באמת לשני אנשים אסור לטפל באיש אחר [ששני אנשים לא יסרקו שיער למישהו אחר, או

אחרי שאנשים מתים מגיעים העכברים אף אם הוא אדם גדול וחזק, וצריך לדעת מה הסיבה באמת שאנחנו כל כך מפחדים מעכבר, אברך סיפר לי שהוא הגיע הביתה וראה את אשתו עומדת בתוך הכיור, כי היא ראתה עכבר בבית והיא מפחדת, יש אנשים שעוברים דירה רק כי היה שם עכבר, מוהרא"ש גילה את הסוד למה אנחנו מפחדים מעכבר, כי הדבר הראשון שאנחנו הולכים לפגוש אחרי שנמות, אלו העכברים, והמזל שלנו יודע מזה, [איהו לא חזי מזליה חזי], האדם מרגיש שהעכברים יבואו אליו ולכן הוא כבר עכשיו מפחד מהם.

• אבל מוהרא"ש נתן לנו עצות איך להינצל מהעכברים, לבחורים הוא נתן עצה של ח"י פרקים משניות, ומי שאומר כל יום משניות ינצל מהעכברים, ולנשים יש את המצווה של צניעות, מוהרא"ש אמר שמי שהולכת בעדינות לא יבוא אליה העכברים.

• תלמידות יקרות אתם לא תמיד תשבו בין הקירות של בית פיגא, אבל אתם תמיד תהיו תלמידות בית פיגא, ותמשיכו לשמוע שיעורים, עוד מעט

שיודע שהוא הולך לאכול כל מיני דברים הוא יכול להסתמך על אותה ברכה.

• יש כאן שאלות יפות על כמה וכמה מצוות, אבל אני רוצה שתזכרו שהמצווה החשובה ביותר שיש לכם זה כיבוד אם, ואמא היא לא חברה ולא מתווכחים איתה, אמא היא הדבר הקדוש ביותר שיש לכם, וכשהיא מבקשת ממכם משהו עושים את זה מיד, תעמדו לידה ותעזרו לה להכין לשבת.

ש. מה לעשות כשמפחדים מעכברים?

• ת. זו שאלה ממש טובה, קודם אני רוצה להתנצל בפניכם על זה שיש עדיין עכברים בבית ספר, ואני אבקש מההנהלה שיביאו שוב את החברה לסתימת כל החורים שלא יהיו אצלכם עכברים.

• ואם כבר מדברים מעכברים אני רוצה להגיד לכם מה הסיבה שמפחדים מעכברים, הרי אין בזה הגיון, אני בן אדם גדול, והעכבר בגודל שתי אצבעות שלי, והוא לא יכול לעשות לי כלום, חז"ל אומרים שעכברים מפחדים מאדם חזי, ואפילו מתינוק בן יומו אם הוא חזי, ורק

בובת שלג ולדחוף לו גזר באף,
אבל בשבת זה מוקצה ואסור
לגעת בשלג.

ש. האם מותר לילדה לשיר?

• ת. תלוי איפה, בבית ספר בוודאי
שמותר, ובבית גם, אבל אם יש
אורח בבית או שיש גיס בבית
אסור לשיר שם.

ש. עד כמה צריך לעזור לאחרים?

• ת. אני אגיד לכם רק מה שכתוב
בפרשתינו, אברהם אבינו שלח
לחפש שידוך ליצחק, הוא לא
מחפש סתם ילדה, אלא אמא
שהיא תבנה את כל כלל ישראל,
על מה צריך להתמקד, מה
אברהם אבינו ביקש שיבדקו
בבית ספר על הכלה של יצחק,
האם הוא בדק למי יש מאה
אחוז במבחן, או מי יודעת הרבה
שפות, או מי יודעת לנגן, או מי
יודעת לצייר, הוא בדק רק דבר
אחד, כמה יש לה מידות טובות,
כשניגשים לילדה ומבקשים
ממנה: האם אני יכולה לקבל
קצת מהחטיפים שלך, אם היא
עונה בחזרה: שנוררית אחת
למה שאתן לך... היא לא יכולה
להיות כלה של אברהם אבינו,
אבל אם היא עונה: בשמחה
רבה, קחי גם לאחות שלך, היא

אחרי שתתחנתנו ותקימו בית
בישראל אתם תהיו חייבים
עוד יותר את השיעורים כדי
להתחזק בחיים, אבל אני רוצה
שתזכרו לתמיד, שמי שהולכת
בצניעות אין לה מה לפחד, כי
אליה לא יבואו עכברים, היתה
לי סבתא מבוגרת והיא תמיד
היתה מודאגת שהיא הולכת
למות, והילדים אמרו לה, מה
פתאום, את תחיי לתמיד, אבל
היא לא נרגעה מזה, כי היא
היתה מאוד זקנה והיה לה קשה
לנשום, ולכן אמרתי לה, סבתא
יקרה אחרי שתעלי למעלה אין
לך מממה לפחד, כי את הולכת
בצניעות וזכית להקים בית
כזה עם נכדים ונינים שהולכים
בצניעות, אין לך מממה לפחד,
והיא תמיד נרגעה כשאמרתי
לה את זה, היא אמרה שרק אני
מצליח להרגיע אותה.

**ש. האם מותר בשבת לנסוע
עם סקוטר [קורקינט] שמאיר
כשנוסעים עליו?**

• ת. בוודאי שאסור, אבל אני
רוצה שתדעו שלילדים גדולים
זה מוקצה גם אם אין אורות.

**ש. האם מותר בשבת לשחק עם
השלג?**

• ת. במוצאי שבת אפשר לעשות

לבקש ממנו עצות איך להיות ירא שמים, והוא יתן את אותם עצות שרבינו נתן לנו, לבקש מהקב"ה, ולא להפסיק לבקש, לא לברוח לפני שולחן עורך, כפי שרבינו סיפר על גוי שהסתובב בין הקבצנים היהודים, וראה שבני ישראל נותנים צדקה לכן התחפש ליהודי, והוא שמע שהעניים אומרים שבליל פסח כשנשארים בבית כנסת אחרי התפילה, העשירים מזמינים את העניים ונותנים סעודה דשנה, והגוי הזה המתין עם כולם, וראש הקהל הזמין אותו לסעודה, אבל הוא לא ידע שעד הסעודה יש כמה דברים, והוא מחכה ומחכה ומחלקים חתיכת כרפס, ואמרו לו שיאכל רק פחות מכזית, ואחרי זה אמרו את ההגדה המון זמן, ואחרי זה אכלו מרור ושם אמרו לו שיכול לאכול כזית והוא לקח חתיכה גדולה ונהיה לו רע, ואחרי זה עוד פעם מרור עם מצה לכורך, הוא הבין שעבדו עליו והוא ברח משם, והפסיד את המרק עם הכרמעזלעך והבארשט, והמשיך לאכול בצל ושום כמו כל השנה, ובלילה כשכל העניים הגיעו לשם הוא צעק עליהם, והם אמרו לו שהוא ברח רגע לפני שולחן עורך.

יכולה להיות הכלה של יצחק אבינו.

• גם אם ילדה מרגישה שאין לה את המידות האלו, יש לה את העצה של רבינו, לבקש כל יום מהקב"ה לזכות ללב טוב, להיות עם מידות טובות, ולחשוב מאחרים, לא לצחוק ח"ו על אחרים, ילדה שצוחקת מילדה אחרת היא לא תלמידה של בית פיגא, אלא של בית ושתי, אצלינו בבית פיגא לא צוחקים ח"ו מילדות אחרות.

ש. האם מותר לילדה לנסוע לבד עם מונית?

• ת. זה תלוי איפה, בתוך העיר כשיש אור, אין איסור יחוד, אבל כשיוצאים מחוץ לעיר ויש חושך בחוץ יש איסור יחוד, ואסור לנסוע לבד עם נהג מונית, גם אם הנהג הוא הגיס, כי יש איסור יחוד, אני אבקש מהנהלת בית הספר שיכניסו לכם בסדר הלימודים גם הלכות יחוד.

ש. מה הדבר הראשון שכדאי להגיד למשיח כשמשיח יגיע?

• ת. שאלה יפה, אני חושב שהדבר הראשון צריך להגיד לו 'תודה שבאת, חיכינו לך כל כך הרבה זמן', אחרי זה אפשר

ראה בחלומו שיש סיר גדול שמבעבע ובפנים יש אנשים, ואמרו לו שזה נשים שלא התנהגו בצניעות והכשילו אחרים, אבל אתם שמתנהגים בצניעות אין לכם ממה לפחד.

ש. אני יודעת שראש הישיבה אומר לא להסתכל בווידאו, רצית לדעת אם אני יכולה להסתכל בווידאו של עצמי שהסריטו אותי כשהייתי קטנה?

ת. אני רוצה להגיד לכם תלמידים יקרים, לא כדאי להסתכל אף פעם בווידאו, אבל אם ההורים מראים לכם משהו, זה לא דרך ארץ להגיד להם ש'ראש הישיבה לא מרשה להסתכל', לא מדברים ככה לאבא ולאמא, אבל אם השאלה בנוגע אליכם, אתם אל תבקשו לראות, זה לא טוב לראות, וזה לא קשור לראש ישיבה, כי אני אומר לכם מה שצדיקים אומרים, מה שמוהרא"ש אמר, אבל אם ההורים מראים לכם כמה מתוקים הייתם כשהייתם תינוקות, תהיו עם דרך ארץ, ואם את הולכת לבית של אחות שלך את יכולה להמציא איזה תירוץ למה לא להסתכל, כי גם לאחרים לא אומרים בפנים שהם עושים משהו שאסור

• רבינו מלמד אותנו לא לברוח לפני שולחן עורך, אנחנו כל כך מבקשים מהקב"ה להיות יראי השם, ועובר עלינו מה שעובר, רק לא לברוח ברגע האחרון לפני שנושעים, אנשים מתקרבים לצדיק ומחכים ומחכים ומתייאשים באמצע אכילת מרור, צריך לחכות עוד קצת.

ש. האם מותר לכרוע על הברכיים?

ת. אסור לכרוע על הברכיים, הגויים כורעים ומשתחוים לעבודה זרה.

ש. האם זה נכון שלפני שנפטרים מהעולם אין לאדם צל?

ת. זה נכון, אבל אתם לא צריכים לחשוב מזה, אתם בעז"ה תתחתנו ותקימו בתים בישראל, ותגדלו דורות נאמנים לד', ויהיו לכם בעז"ה ילדים ונכדים ונינים ובני נינים, ולחתן את כולם בעז"ה, כשתהיו בני מאה תשאלו אותי שאלות כאלו.

• אבל אני רוצה להגיד לכם שוב בנושא זה, אם תתנהגו בעדינות וצניעות לא תצטרכו לפחד משום דבר אחרי שהולכים מהעולם, רבינו סיפר שהוא

לעשות. קטנה בשבילי, כשאני התקרבת לי למוהרא"ש והוא לימד אותי לדבר עם ד', והתחלתי לדבר עם ד', אמרתי את זה כל יום להקב"ה, רבש"ע זה שאני מדבר אליך עכשיו למדתי ממוהרא"ש תעזור לו שיהיה לו כח והצלחה וסייעתא דשמיא.

ש. אין לי סבלנות להגיד תהלים מה עושים?

• ת. קיבלתי את השאלה הזאת מכמה תלמידים, והתשובה היא שיש לנו עצה לזה מרבינו, להגיד את זה להקב"ה: רבש"ע תן לי חשק להגיד תהלים, ואם תבקשו על זה כל יום מהקב"ה זה פשוט יקרה, אולי זה יקרה אחרי שבוע אולי אחרי שבועיים, אולי אחרי תקופה יותר ארוכה, אבל זה יקרה.

ש. שמעתי על ילדה שנפטרה מהמחלה האיומה, ולפני שנפטרה היא ביקשה שיקבלו קבלה טובה לעילוי נשמתה, רציתי לדעת אם לקבל על עצמי משהו על אף שאני לא יודעת מי זו?

• ת. זה יהיה דבר מאוד יפה כשלוקחים על עצמינו קבלה טובה כשהיא הלכה מהעולם בלי ילדים, אף שלא מכירים אותה, זה תמיד טוב לעשות

• השאלה הזאת ששאלתם נשאלה אחרונה אבל הקדמתי לשאול את זה, כי אני רוצה שיהיה לכם חיים טובים, ואני יודע שיש הרבה בתים שיש שם מחשב ושאר הכלים, וזה לא העסק שלכם מה ההורים שלכם עושים, אני מבקש רק ממכם, אתם אל תסתכלו בזה, ותבקשו מהקב"ה שאחרי שתתחתנו יהיה לכם בעל שלא יהיה לו גישה לכלים האלו.

ש. עד היכן יש לקרוא קר"ש של האריז"ל בשבת ויו"ט?

• ת. זו שאלה מאוד יפה, אומרים בשבת עד 'כי אתה ד' מחסי', שם עוצרים בשבת ויו"ט. כל הקטע אחרי זה של אשמנו וכו' לא אומרים בשבת.

ש. האם צריך ליטול ידיים אחרי שנוגעים במברשת?

• ת. כן, הנוגע במסרק או במברשת צריך ליטול ידיים.

ש. מה אפשר להחזיר הכרת הטוב לראש ישיבה על כל מה שעושה למענינו?

• ת. כשאתם מבקשים מהקב"ה על עצמכם, תוסיפו תפילה

והניחו את הקערה ליד המיטה... ברוך השם שהיא צייתה והיא ראתה הרבה ישועות בזכות זה.

ש. יש כאן שאלה דומה: איזה קבלה טובה כדאי לקבל?

• ת. כל אחד צריך לשאול באופן פרטי מה כדאי לקבל עבורו, כי מי שלא מכין נטילת ידיים שיקבל את זה, ומי שכן נוטל ידיו, שיבדוק טוב מה הוא צריך לקבל על עצמו להתקרב אל ד'.

ש. נא לא להקריא ברבים.... יש לי חלומות מאוד מפחידים בלילה מה לעשות?

• ת. אני לא הקראתי לכם את כל המכתב עם תיאור כל החלומות כי ביקשו לא להקריא, אבל קיבלתי כמה שאלות דומות עם אותה שאלה, שיש חלומות מפחידים מה לעשות.

• הדבר הראשון זה לקרוא קריאת שמע, הדבר השני זה לנשק את המזוזה, ואז כשמנשקים את המזוזה מבקשים: רבש"ע תעזור לי ותציל אותי מהחלומות המפחידים האלו.

• אם העצות לא עזרו, יש עצה נוספת, לוקחים אחד מספרי רבינו או מספרי מוהרא"ש ושמים תחת הכרית לשמירה.

טובה לאחרים ובפרט לנשמה שאין לה ילדים.

• אבל כדאי לקבל משהו קל, משהו שיהיה אפשר לעמוד בזה, כאן במכתב לא שאלו מה לקבל, שאלו רק האם לקבל, ועל זה התשובה שכדאי לקבל, ואני רוצה גם להציע לכם מה לקבל על עצמכם, אני מציע לכם שתטלו ידיים בכל בוקר ליד המיטה, אולי בהתחלה זה נשמע קבלה קשה וחושבים שאי אפשר להחזיק את זה לאורך זמן, אני אומר לכם שזה לא קשה בכלל.

• היה לי לאחרונה מכתב שמישהי שאלה מה לקבל ליום ההולדת, ועניתי לה שתקבל על עצמה להכין כל ערב נטילת ידיים וליטול בבוקר, היא אמרה שהיא לא יכולה, כי אצלה בבית לא נהוג ככה, וההורים שלה יצחקו עליה, אמרתי לה שאין מה לפחד מזה, הם יצחקו עליה רק כמה ימים וזה יעבור, התחננתי אליה שהיא תסכים לעשות את זה, אחרי תקופה היא שלחה מכתב שכל החיים שלה השתנו אחרי זה, בהתחלה באמת צחקו עליה, ההורים לא שמעו מדבר מוזר כזה, אנחנו צריכים להודות לד' שההורים שלנו היו מוזרים

מדברים רק אם השי"ת, גם אם מגיע דבורה מול העיניים לא זזים, גם אם מגיע נחש לא זזים, חוץ מנחש מסוכן, אבל אם זה נחש לא מסוכן או עכבר אסור לזוז.

• אבל מיד כשמסיימים ניגשים לאמא: אמא, הייתי באמצע שמונה עשרה, מה אני יכולה לעזור.

ש. האם מותר לשתות באמצע התפילה?

• ת. לא שותים באמצע התפילה, שותים לפני זה ואחרי זה, באמצע התפילה מדברים אל השי"ת, כמו שלא שותים כשעומדים לפני המלך, מי שמרגיש שהוא מתעלף מותר לו לשתות, אבל באופן כללי לא שותים באמצע התפילה, תתארו לעצמכם שאתם מוזמנים לנשיא טראמפ, האם מישהו יתחיל לשתות באמצע לדבר איתו, כמובן שאם מישהו יתעלף יתנו לו לשתות אף באמצע הפגישה עם הנשיא, קל וחומר לפני מלך מלכי המלכים שזה לא יפה לשתות באמצע התפילה.

• אני לא יודע מה תבקשו מהנשיא טראמפ, אבל צריך

• אם זה עדיין לא עזר, צריך לבדוק האם נוהרים בנטילת ידיים אחרי גזיזת צפרניים או גזיזת שיער או אחרי שירותים או בבוקר, כי כתוב בשולחן ערוך שמי שלא נזהר בנטילת ידיים יש לו פחדים והוא לא יודע ממה הוא מפחד.

• אם זה עדיין לא עוזר, אולי כדאי להדליק שירים של אמונה ולהירדם עם זה, נכון שלא כדאי להירדם עם שירים ומוזיקה אבל זה הולך על שירים של אמונה, היה כאן ילד שמאוד מאוד פחד בלילה, ואמא שלו ציירה לו דף גדול והיה כתוב שם 'הקב"ה כאן', והוא קרא את זה בלילה שוב ושוב ונרגע.

ש. מה עושים אם האמא קוראת לעזרה באמצע שמונה עשרה?

• ת. זו שאלה טובה, כי אנחנו יודעים שהאמא זה הדבר הקדוש ביותר, ואם היא קוראת יש ללכת גם אם אוחזים באמצע תהלים או משהו אחר חשוב, גם כשנמצאים בשירותים ולפי ההלכה אסור לדבר, בכל זאת אם האמא קוראת מותר לצעוק 'אני כאן', אבל כשאוחזים באמצע שמו"ע אסור לזוז גם אם המלך בעצמו מגיע, אז

רואה הכל, וכשמתבגרים רוצים לשוב על זה בתשובה, אם זוכרים ממי לקחו כמובן שצריך לשלם ולקיים מצוות 'והשיב את הגזילה', ואם לא זוכרים נותנים את הכסף לקרן הדפסה, כי הם עושים צרכי רבים, ומאירים את העצות של רבינו לכולם.

ש. לקחתי בשקט את הטלפון של אחותי הנשואה מה עלי לעשות עכשיו?

- ת. תלמידי יקרים, אף פעם אל תקחו טלפון של מישהו אחר, אל תציצו בטלפון של מישהו אחר, בגלל שני דברים, קודם זה גניבה, אסור להציץ בדברים פרטיים של מישהו אחר, אם נפל למישהו מכתב אסור לקרוא את זה, זה פרטי שלו, וחוף מזה, לפעמים אפשר להינזק מזה לכל החיים, לפעמים יש שם איזה תמונה שאסור לראות, ואפשר להיות על ידי זה פצוע לכל החיים, אל תסתכלו אף פעם בטלפון אחר, אני ממש מתחנן אליכם, לפעמים רואים משהו חצי דקה וסובלים כל החיים.
- והתשובה לשאלה היא: תקבלו על עצמכם מהיום והלאה לא לעשות את זה.

להודות שאנחנו יכולים להשאיר בתי חינוך פתוחים לרווחה, ומותר ללמוד לימודי קודש, ומותר לדבר דיבורי אמונה, אבל אני בטוח שאף אחד לא תלעס מסטיק כשמדבר עם הנשיא, כל שכן וקל וחומר שלא עושים דבר כזה באמצע התפילה, כי אצל הנשיא אין באמת מה לבקש ממנו, אולי אפשר לבקש ממנו קצת תקציבים, אבל אין לו באמת מה לתת, אם לבקש עדיף ללכת לקברי צדיקים ולבקש, כי הצדיקים יכולים לתת הרבה יותר, הם יכולים באמת לרפא אותנו בגוף ובנפש, לא רופא ולא בית חולים יכולים לעזור לנו באמת, אבל הצדיקים יכולים לפעול אצל הקב"ה.

ש. כשהייתי קטנה בגן ילדים לקחתי מילדה אחרת חטיף, ואני לא זוכרת ממי, ואני לא יודע איך לחזור על זה בתשובה, מה עלי לעשות?

- ת. הרמב"ם פוסק שאם מישהו גנב ממישהו אחר ולא יודע למי להחזיר, צריך לעשות עם הכסף צרכי רבים, יש את השאלה הזאת להרבה אנשים כשמתבגרים ונזכרים שלקחו פעם מאיזה מכולת או מבית של מישהו ושכחו לרגע שהקב"ה

בעולם שרוצים להכניס טומאה, להכניס את כל הדברים שהביאו את המבול, והסמל שלהם זה קשת, לכן יראי השם נמנעים ללכת עם סמל כזה.

ש. איזה קבלה טובה כדאי לקבל?

• ת. כל אחד צריך לשאול באופן פרטי מה כדאי לקבל עבורו, כי מי שלא מכין נטילת ידיים שיקבל את זה, ומי שכן נוטל ידיו, שיבדוק טוב מה הוא צריך לקבל על עצמו להתקרב אל ד'.

ש. האם כשמישהו אומר לי 'שתהיה בריא', האם לענות אמן?

• ת. כן, אפשר לענות, זה יכול להיות כמו ברכה, גם כשמישהו אומר 'בוקר טוב', אפשר לענות אמן, שהבוקר יהיה טוב.

ש. איך אפשר לדעת מי היא חברה טובה?

• ת. השאלה הזאת נשאלה כבר, אבל צריך לחזור על זה בכל שיעור, כי הראשונים כותבים שאף הצדיק הגדול ביותר אם הוא מסתובב בין רשעים הוא יהיה רשע, ואף הרשע הגדול אם הוא יסתובב בין צדיקים הוא יהיה צדיק, כי החברים משפיעים על האדם יותר מכל דבר אחר, וצריך מאוד להיזהר

• חז"ל אומרים שהטבע של הנשים הוא להציץ אצל אחרים, ולכן כשמישהי נכנסה לרגע לבית של השכנה חוששים שהיא פתחה את הסיר ואם היא טמאה כל האוכל נטמא אף כשלא יודעים שהיא פתחה את הסיר, כי כך הטבע של נשים, אני מבקש ממכם שתזכרו תמיד שהקב"ה כאן, אל תגעו בטלפון של מישהו אחר.

ש. האם נטמאים כשסורקים שיער של בובה?

• ת. לא, כי אין בהן כינים, ורק שיער של אנשים מטמא.

ש. האם מותר ללכת עם שרשרת שיש בו מגן דוד?

• ת. זו שאלה טובה, כי בדורות הקודמים הסמל הזה היה סמל קדוש, והיו מניחים את זה על הארון קודש, אבל אחרי שהערב רב בארץ ישראל לקחו את זה לסמל שלהם, לכן יראי השם נזהרים לא להשתמש בזה, והיום כבר לא מוצאים את זה כמעט באף בית כנסת, רק בבתי כנסת הישנים אפשר לראות את זה.

• אותו דבר זה בנוגע לקשת, סימן הקשת הוא סימן יפה מאוד, אבל היות שהתרבו הליברלים

• אם החברה שלך מתקשרת אליך ומדברת איתך על אחרים, תדעו שעוד כמה דקות היא מתקשרת למישהי אחרת ומדברת אלייך, אל תתחברו לחברות כאלו, ד' יעזור שתמיד יהיו לכם חברות טובות.

• אני מקבל הרבה מכתבים מאנשים שאין להם ילדים ונזכרים שהם פגעו בחברות כשהיו ילדות, וזה רודף אחריהם, אני אומר את זה גם לאנשים שמגיעים לבקש ישועה, שיעשו חשבון נפש אם פגעו באחרים, ילדים יקרים תזהרו לא לפגוע באחרים ולא לדבר על אחרים.

להיות ליד חבר טוב, כשמישהו נכנס לחנות בשמים אף אם הוא לא קנה כלום הוא יריח טוב, כי מי שמסתובב ליד משהו טוב יהיה טוב.

• ומי שרוצה לדעת מי הוא חבר טוב, שיקשיב איך השני מדבר, אם הוא כל הזמן מדבר על אחרים וצוחק מאחרים, זה לא חבר טוב, או אם ח"ו מדברים עם ילדים דברים שלא נוגע לילדים, או שח"ו חבר אומר לחבר שלו בוא נראה איזה סרטון וכדומה, אל חברים כאלו תנתקו מיד, אל תתחברו עם מי שמדבר על אחרים ומי שמדבר דברים שלא שייך לילדים ומי שרוצה ח"ו לראות ראיות אסורות.

